

Sygn. akt V CZ 63/17

POSTANOWIENIE

Dnia 29 września 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Strzelczyk (przewodniczący)

SSN Zbigniew Kwaśniewski

SSN Roman Trzaskowski (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku Z. W.

zażalenie na odmowę dokonania czynności notarialnej,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 29 września 2017 r.,

zażalenia wnioskodawcy na postanowienie Sądu Okręgowego w C.

z dnia 18 maja 2017 r., sygn. akt VI Cz (...),

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 7 lutego 2017 r. Sąd Okręgowy w C. oddalił zażalenie na odmowę dokonania czynności notarialnej przez Notariusza M. B. z dnia 11 października 2016 r., sygn. akt I.dz. (...).

Skargę kasacyjną od tego postanowienia wniósł Z. W.

Postanowieniem z dnia 18 maja 2017 r. Sąd Okręgowy w C. odrzucił skargę kasacyjną, uznając, że od postanowienia oddalającego zażalenie na odmowę dokonania czynności notarialnej skarga kasacyjna nie przysługuje.

Zażalenie na to postanowienie złożył Z. W.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 82 ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. - Prawo o notariacie (tekst jedn. Dz.U. z 2014 r., poz. 164 ze zm.) osobę, której odmówiono dokonania czynności notarialnej, poucza się o prawie i trybie zaskarżenia odmowy. Osoba ta w terminie tygodnia od dnia odmowy dokonania czynności notarialnej może żądać na piśmie sporządzenia i doręczenia uzasadnienia odmowy. Notariusz sporządza uzasadnienie w terminie tygodnia od dnia otrzymania żądania.

Stosownie do art. 83 § 1-1b tej ustawy na odmowę dokonania czynności notarialnej osoba zainteresowana może wnieść, w terminie tygodnia od dnia doręczenia uzasadnienia odmowy, a gdy nie zażądała w przepisany termin doręczenia uzasadnienia odmowy - od dnia, w którym dowiedziała się o odmowie, zażalenie do sądu okręgowego właściwego ze względu na siedzibę kancelarii notariusza odmawiającego dokonania czynności notarialnej. Zażalenie wnosi się za pośrednictwem tego notariusza, który jest obowiązany ustosunkować się do zażalenia w terminie tygodnia i wraz z zażaleniem przedstawić swoje stanowisko sądowi oraz doręczyć je osobie zainteresowanej, chyba że sporządził i doręczył już tej osobie uzasadnienie odmowy. Zażalenie to sąd rozpoznaje na rozprawie, stosując odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu nieprocesowym. W myśl art. 83 § 2 ww. ustawy, notariusz może, jeżeli uzna zażalenie za słuszne, dokonać czynności notarialnej; w tym przypadku nie nadaje zażaleniu dalszego biegu.

W uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 7 grudnia 2010 r. (III CZP 86/10, OSNC 2011, nr 5, poz. 49) stwierdzono, że Sąd Okręgowy, rozpoznając zażalenie na odmowę dokonania czynności notarialnej, orzeka jako sąd drugiej instancji (por. też uchwały Sądu Najwyższego z dnia 1 czerwca 2007 r., w sprawach o sygn. III CZP 38/07, III CZP 41/07 i III CZP 42/07, OSNC 2008, nr 7-8, poz. 75-77).

Dotyczący postępowania nieprocesowego art. 519¹ § 1 k.p.c. stanowi, że od wydanego przez sąd drugiej instancji postanowienia co do istoty sprawy oraz od postanowienia w przedmiocie odrzucenia wniosku i umorzenia postępowania kończących postępowanie w sprawie - w sprawach z zakresu prawa osobowego,

rzeczowego i spadkowego - przysługuje skarga kasacyjna do Sądu Najwyższego, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.

Zgodnie z utrwalonym orzecnictwem Sądu Najwyższego postanowienie sądu okręgowego wydane na skutek zażalenia na odmowę dokonania czynności notarialnej nie należy do żadnej z kategorii spraw wymienionych w tym artykule, co oznacza, że nie przysługuje od niego skarga kasacyjna (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 10 października 2003 r., II CK 230/03, nie publ.; z dnia 19 marca 2008 r., V Cz 6/08, nie publ.; z dnia 20 sierpnia 2009 r., V CSK 123/09, nie publ.; z dnia 29 kwietnia 2009 r., II CZ 23/09, nie publ.; z dnia 19 sierpnia 2010 r., IV CZ 53/10, nie publ.). Orzecznictwo to zostało zaaprobowane w wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 stycznia 2015 r. (SK 34/12, OTK-A 2015, nr 1, poz. 1), gdzie wskazano, że art. 83 § 1 ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. - Prawo o notariacie (Dz. U. z 2014 r. poz. 164, 993 i 1585) w zakresie, w jakim nie przewiduje możliwości zaskarżenia orzeczenia sądu okręgowego wydanego na skutek zażalenia na odmowę dokonania czynności notarialnej, jest zgodny z art. 45 ust. 1 i art. 78 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz nie jest niezgodny z art. 176 ust. 1 Konstytucji. Wbrew wywodom skarżącego, wypowiedź co do braku możliwości zaskarżenia należy odnosić także do skargi kasacyjnej, ponieważ także Trybunał przyjął, że postępowanie prowadzone przez notariusza jest w odniesieniu do postępowania sądowego toczącego się wskutek wniesienia zażalenia na odmowę dokonania czynności notarialnej odpowiednikiem postępowania pierwszoinstancyjnego, zaś sąd okręgowy, rozpatrując zażalenie na odmowę dokonania czynności notarialnej i wydając rozstrzygnięcie, sprawuje nadzór judykacyjny nad działalnością notariusza.

Mając na względzie, że zarzuty podniesione w zażaleniu okazały się niezasadne Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c., orzekł, jak w sentencji postanowienia.

jw